A°. 1835. N°. 94.

SURINAAMSCHE Courant. LETTERKUNDIG Dagblad.

Dingsdag den 24sten November.

PARAMARIBO.

NIEUWSTIJDINGEN.

In eene *Curaçaosche* Courant leest men het volgende:

In een bulletin vinden wij een lang verhaal van het gevecht, hetwelk te Rio-chico had plaats gehad. Wij kunnen slechts de hoofdzaak hiervan overnemen, welke hierop neder komt. Tot den 30 Augustus, had men geene andere berigten van den vijand, dan dat hij zich te Pirita ophield, zonder eenig voornemen vm eenige beweging te maken. De krijgsmagt van de kontitutioneien in die omstreek beliep op 518 man. Op den eersten dag dezer maand des morgens werd er berigt dat er twee vijandelijke flecheras zich voor den mond van de rivier Tuy vertoond hadden en intusschen dat een gedeelte der troepen naar het strand zou optrekken, om het landen van den vijand te beletten, werd er berigt dat men den vorigen dag 11 flecheras van boven had zien afzeilen. Oogenblikkelijk werd orders aan den kolonel Pareja en den kapitein Acevedo gegeven, om zich met hunne detachementen aan het strand te vereenigen. Met den grootsten spoed had men getracht om de rivier over te varen, voor dat men door den vijand kon afgesneden worden, doch op den afstand van een half mijl van de haven komende, zag de kapitein Acevedo 14 flecheras, 1 faluche en 4 andere vaartuigen volk aan wal, ter regter en linker zijde van de rivier zetten; en bemerkende dat hij niet bij tijds kon aankomen, om kolonel Pareja van een onverwachten aanval te behoeden, zond hij een bode naar den kolonel om op Guapo te wijken, op welke plaats hij ook aanrukte, en dezelve over Curiepi bereikt hebbende, zette hij van daar zijnen marsch met rassche schreden voort, en vatte post voor den mond van de rivier, onder het geweerschot van den vijand, van waar hij kon zien dat er reeds 300 man vijandelijke troepen geland waren, 100 man aan den kant van Tacarigua en 200 man togende op Rio chico. De vijand werd hem niet gewaar, of kwam met 4 flecheras hem in de flank schieten, zoodat hij genoodzaakt werd terug te deinzen. — Het gerucht van de geweer en kanon schoten maakte gelukkiglijk den aantogt des vijands aan den kolonel bekend. Hij retireerde langzaam om de huisgezinnen van Tacarigua de gelegenheid te geven zich in veiligheid te stellen.

Te half acht ure des morgens vervolgde de kommandant Codazzi zijnen marsch langs el rio del Guapo, hoorde het schieten te Rio-chico en nam zijnen weg derwaarts en te half 10 ure hield het schieten op, toen hij bij de rivier kwam, welke hij echter wegens den hoogen vloed niet kon overvaren, dan in twee kleine kanoos, hetgeen veel tijd nam. Een half uur naderhand vernam hij door eenen boodschapper van kolonel Pareja, dat deze den vijand verslagen had en dat hij onverwijld op Rio-chico moest aanrukken. Om zulks te bewerkstelligen, moest hij de rivier Tuy overvaren, doch aldaar geene kanoos aantreffende, moest hij op Guapo terug keeren en in tijd van twee uren vereenigde hij zich met den kolonel Pareja. Deze bevelhebber, op het gerucht van de schoten des morgens vroeg, in de nabijheid van Tacarigua, bragt zijne troepen onder wapens en op het vernemen des aantogts van den vijand op Rio-chico, snelde hen te gemoet; en niet verder dan een kwart uur geloopen hebbende ontmoette hij den vijand, op wien hij losbrandde en ingevolge zijne bevelen, in de bosschen de wijk nemen, De Luitenant Pedro Vicente Aguado, die aan het hoofd eener kolonne was, met order om den vijand in het front aan te vallen, deed zulks met de grootste onverschrokkenheid, terwijl de 2de Luitenant Wenceslao Cedler, die in hinderlage lag, den vijand van achteren aanviel. In dit oogenblik vielen onze burgers den vijand met zoodanige woede aan, dat hij onverwijld in wanorde raakte en op de vlugt ging, met achterlating van vele dooden en gekwetsten. Zij bleven twee kompagnien van Anzoategui achtervolgen, tot dat de Kolonel Pareja het berigt ontving dat de gansche magt van den vijand, ten getalle van 600, zich op eenen afstand verschanst had. Hierop beval de kolonel Pareja aan een gedeelte der troepen onder den luitenant José Maria Herrera, om zich elders in hinderlage te stellen en aan den luitenant Aguado, om met zijne kompagnie den vijand op den kruisweg van Paparo en Garrapatta af te wachten. De vijand rakte toen aan in gesloten kolonnen en werd zoo wel van voren als van ter zijde met een hevig vuur aangevallen, dermate dat aan zijne zijde veel dooden en gekwetsten vielen. De overmagt van den vijand boezemde hem echter vertrouwen in, zoo dat hij het drie vierde gedeelte der kompagnie van den luitenant Aguado afsneed, hetwelk genoopt werd op Paparo te wijken en zich met de kolonel Acevedo te vereenigen. Hierdoor werd de vijand bemoedigd om op verscheidene punten op la plaza aan te rukken, hetwelk hij met eene sterke magt aanviel; maar ontmoette aldaar een hevigen wederstand, en werd hem den grond voet voor voet betwist. De dapperheid van onze burgers bezorgde hun een eervollen terugtogt en de kolonel Pareja den geest van zijn volk bemerkende, ondernam een ander aanval op de plaza. De luitenant Aguado werd gekozen om dezen aanval te ondernemen. Hij rukte op de plaza aan, werd met een charge van den vijand begroet, doch niet verder aangevallen; hij vond echter goed terug te keeren, zonder van den vijand achtervolgd te worden. Met zijn opperhoofd vereenigd zijnde, voeren zij in kleine kanoos de rivier over zonder eenigen overlast van den vijand. Toen de troepen aan geene zijde van de rivier waren, werd door den vijand een soldaat, die krijgsgevangene gemaakt was, voortgebragt en doodgeschoten, met den uitroep: *No se da cuartel! á todo el que cogiéremos se mata!* Er wordt geen kwartier gegeven, allen dien wij gevangen nemen, brengen wij ter dood!

In dit gevecht was het verlies van den vijand 60 dooden en gekwetsten, onder de eerste een officier; aan den kant van de konstitutionelen 12 dooden en 20 gekwetsten.

Er waren reeds in de aantogt naar Rio chico de kolonne onder den Generaal Pinaugo, gedeelte der kolonne van Generaal Macero, en de rest de kolonne van den kommandant Codazzi; die van Barquisimeto en anderen ten getalle van 3000, zullen ook optrekken.

Eene Caracas Courant behelst eene proklamatie van den Gouverneur van Guayana, waarin gezegd wordt dat er den 8 Julij te Caracas een militairen opstand heeft plaats gehad en waarin de ingezetenen in Guayana aangemaand worden de tegenwoordige konstitutie getrouw te blijven. Dit staatstuk was geteekend den 31 Julij ll.

Een ander artikel in gemelde Courant geplaatst, is een berigt van den Gouverneur van het Eiland Margaritha, van den 8 Augustus, den President geluk wenschende met het herstel der konstitutie in de hoofdstad, en verders meldende dat de ingezetenen besloten hadden de tegenwoordige orde van zaken getrouw te blijven.

Eene dergelijke depeche is ook door den Gouverneur der provintie Barquisimeto aan het gouvernement ingezonden.

Men zegt ook dat vele der ingezetenen van Barcelona, ontevreden met de partij der hervormers, die stad hebben verlaten en zich naar plaatsen hebben begeven die de konstitutie getrouw zijn gebleven.

De overledene graaf Araktschejew, (stichter der militaire kolonien in Rusland) heeft bij zijn testament eene som van vijftig duizend roebels bankgeld bepaald, om te dienen als prijs voor den russischen schrijver, welke honderd jaren na den dood van Alexander I, dat is in 1925, in de russische taal zal hebben opgesteld, de volledigste best geschrevene en echtste levenbeschrijving van dezen Keizer. Het eerste letterkundig literaire ligchaam des rijks zal tusschen de mededingers beslissen. In den loop des twee en tachtigste jaars, na den dood van Alexander, dat is in 1907, zal de akademie der wetenschappen aan het publiek herinneren, dat het tijdstip der mededinging nadert, en de prijs zal in 1925 worden toegewezen. De schrijver van het bekroonde werk zal drie vierde der hoofdsom ontvangen; en een vierde blijft ter beschikking der akademie, en zal door dezelve worden aangewend tot het drukken des werks, waarvan 10,000 exemplaren tot lage prijzen zullen moeten worden verkocht. De opbrengst der verkoop is bestemd om van hetzelve overzettingen te laten maken.

De hoofdsom is uitgezet tegen 4 ten 100, en zal in 1925 de som van 1,918,960 roebels bedragen, zoo dat het gedeelte dat den schrijver des bekroonde werks zal ontvangen 1,439,220 zal zijn, dit is zonder twijfel de hoogste prijs welke immer een schrijver ontving.

Zumalacarregui is in 1789 van deftige ouders, in Ormaïsteguy, in Guypascoa, geboren, en heeft van 1800 tot 1813, onder Mina, tegen de Franschen voor de onafhankelijkheid van zijn vaderland gestreden. — In 1820 behoorde hij tot de partij der koningsgezinden, en als zoodanig heeft hij, in 1822, onder Quesada, in Navarre gediend. Door Koning Ferdinand tot kolonel bevorderd, heeft hij met grooten lof het infanterie-regiment Estremadura gecommandeerd. In onmin levende met Quesada, is hij kort voor den dood van Koning Ferdinand, op een zeer gering pensioen gesteld, en is hij

[illegible] der eersten geweest, welke, in het [illegible] den van Spanje, onder Santos Landron (die [illegible] last van Lorenzo, is doodgeschoten) [illegible] van den opstand, ten gunste van [illegible] heeft opgestoken, [illegible] [illegible] heeft verzangen. Allen komen [illegible] overeen, dat hij, die achttien maanden [illegible] [illegible]en, nog niet eenen enkelen soldaat [illegible] [illegible]erde, schier een wonderwerk heeft [illegible], door sedert dien tijd en alleen [illegible] middelen die het land opleverde, een leger te wapenen, te organiseren en te [illegible], hetwelk thans op 40,000 man kan [illegible] geschat, en welke in de onmiddelijke [illegible] [illegible]oordigheid eener talrijke, geregelde [illegible]magt, welke in de ruimte over al [illegible] behoefde, konde beschikken, en [illegible] sterke steden bezette.

[illegible] [illegible]eralen ontzeggen den Generaal Zu[illegible]regny den lof geenszins, die hem in zoo ruime mate toekomt, en meenen, dat de kogel, door welke hij getroffen is geweest, [illegible] meer kan hebben uitgewerkt voor de [illegible] der Koningin, dan deze in den tegenwoordigen stand der zaak van de hulpbetooning van Frankrijk en Engeland zoude kunnen verwachten.

DE MENSCHLIEVENDE PACHTER.

In de nabijheid van Rostok woonde een Pachter, die velen van zijnen stand een voorbeeld van edelmoedigheid en onbaatzuchtigheid mag zijn, gelijk uit het volgende verhaal blijkt:

Eens gaf hij zijnen zwager, die op eenen afstand van eenige uren in een dorp woonde, hetwelk eene Heerlijkheid was, een bezoek. Op eenen avond terwijl zij voor de deur zaten te praten, ging een klein meisje, in de jammerlijkste kleeding, hen voorbij. De Hollander (zoo noemde men den Pachter doorgaans) merkte dit op en zeide tot zijnen zwager: » Welk een ellendig voorwerp; de moeder van dit kind moet wel een morsig en liederlijk vrouwspersoon zijn." » Ach!" antwoordde zijn zwager, » het heeft geen vader of moeder meer, maar nog eenen broeder en eene zuster. Sedert een vierendeel jaars zwerven deze kinderen als bedelingen om; kras niemand, die zich hunner aantrekt. Als zij honger hebben, zetten zij zich wel voor de deur van dezen of genen neder, en als iemand hun eene beete broods geeft, dan nemen zij het met dankzegging aan; maar zij zijn te eergierig om in den eigenlijken zin van het woord te bedelen." Deze laatste trek roerde het hart van den menschlievenden man. » Het is onverantwoordelijk," zeide hij, » dat deze arme wormen zoo verlaten worden. Ik heb innig medelijden met hen, en ik moet bekennen, dat ik grooten lust heb om voor hen te zorgen, en hen tot mij te nemen. Zoo veel schiet er altijd nog wel over, om een paar zulke kinderen te kunnen verzadigen!" Nu stelden zijn zwager en deszelfs vrouw alle hunne pogingen in het werk, om hem dit uit het hoofd te praten, maar dit was vruchteloos. De goede man was met zijn plan zoo ingenomen dat hij naar hunne bedenkingen niet eens hoorde. Des nachts kon hij er niet van slapen, en den volgenden morgen liet hij het oudste meisje bij zich roepen, dat toen twaalf jaren oud was. » Ik hoor," dus sprak hij, » dat gij geene ouders meer hebt; en ik zie uit uwe kleeding, dat gij gebrek moet lijden." — » Ach! het gaat ons zeer slecht." » Hebt gij dan geene naastbestaanden meer, die zich over u erbarmen?" » Ja, ik heb nog wel eenigen, maar die kunnen zich met ons niet bemoeijen, omdat wij [illegible]." » Nu, wilt gij met mij reizen en mijne dochter worden?" O! indien mijnheer zoo goed wilde zijn!" » Goed! dat willen wij dan [illegible] afgesproken houden. Maar ik ben hier te paard en kan u en uwen broeder niet aanstonds mede nemen. Maar uwe kleine zuster (toen vier jaren oud) wil ik voor mij op het paard zetten. Laat de kleine bij mij komen, opdat ik een weinig met haar bekend worde. Het kind kwam en was spoedig zoo vertrouwelijk met den vriendelijken man, dat het gaarne met hem ging.

Met dezen last beladen kwam hij te huis. Zijne huisvrouw vraagde hem: » Vader! wat is dat voor een kind?" —— » dat is uw kind vrouw!" » Nu, hoe komt gij er aan?" Hierop verhaalde hij haar de geschiedenis, en terwijl hij sprak hield het kind zich vast aan zijn kleed en weende. De goede vrouw werd bewogen; zij nam de kleine bij de hand, zette haar op haren schoot en sprak haar moed in: » heeft mijn man u beloofd uw vader te zijn, dan wil ik uw moeder worden, wees niet mijn dochtertje!"

» Maar vrouw," zeide de Pachter, » er zijn nog twee andere kinderen, een broeder en eene zuster van dit meisje, die het niet beter hebben." — Nu, als gij het zoo meent, reis dan henen om ze te halen. — Den volgenden morgen zat hij reeds op den wagen. » Ga in Gods naam," zeide de vrouw, toen hij henen reed, » de Heer zal ons voor hen wel brood geven."

De Heer van ***, eigenaar van het Dorp, was intusschen van het plan des Hollanders onderrigt geworden, en wilde de kinderen niet met hem laten trekken. Hij liet hem bij zich komen, en verweet hem dat hij, zonder daartoe verlof verzocht te hebben, het jonge meisje had medegenomen. » Haar vader," zeide de genadige Heer, » was een dronkaard, en is over de vijftig daalders schuldig gebleven, daarvoor wil ik deze kinderen tot lijfeigenen maken." » Daarin kan ik niet toestemmen, genadige Heer!" zeide de Hollander, » en als het alleen op die vijftig daalders aankomt, dan ga ik ze van huis halen, want de kinderen liggen mij na aan het hart." Hij ging, kwam weder, bragt het geld, betaalde de schuld en nam de kinderen met zich. Wie zou hier niet liever Pachter, dan Edelman willen zijn?

Als men hem naderhand vroeg, hoe vele kinderen hij had? was doorgaans zijn antwoord: » Ik heb er tien, zeven eigene en drie heb ik gekocht, en die koop heeft mij en mijne vrouw nog nooit berouwd." — Dezelfde brave man nam naderhand nog zijnen Zwager, die na den dood zijner vrouw in ongunstige omstandigheden verkeerde, tot zich; » want," zeide hij, » ik ben hem immers de naaste, er blijft altijd nog wat over, dat men kan weg geven."

GEBOORTE-, STERFGEVALLEN, ENZ.

Van den 16den tot en met den 22sten November zijn bij de Burgerlijke Stand ingeschreven, als:

BEVALLEN: Elisabeth Johanna Francke, Echtgenoot van Pieter Hendrik Arons, zoon. — Anna Philipa van Rensbard, zoon. — Elisabeth Geertruida Vosbergen, zoon.

OVERLEDEN: Anthonij Jacobus Westrop, oud 16 jaren, 4 maanden en 18 dagen. — Barend van der Veen, oud 36 jaren. — Johan Hug, oud 54 jaren. — Jan Veldkamp, oud 46 jaren. — Mevrouw Jeannette Schotborgh, Echtgenoot van den WelEd. Gestr. Heer P. C. Simon, oud 41 jaren. — Lodewijk van Christina van Fockens, oud 58 jaren. — Alexander van Woorden, oud 46 jaren. — Fredericus Erbertina du Sesne, dochter van Cornelie Erbertina du Sesne, oud 9 jaren. — Elisabeth Catharina Peter, oud 30 jaren.

LEVENLOOS GEBOREN: Marij Helena Seurbij, van het Mannelijk geslacht.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 16den dezer, de Nd. Am. Brik *Ceres*, Kapt. E. Kendall, van Boston.

Den 22sten, de Engelsche Schooner *John*, Kapt. G. M. Forbes, van Demerarij; Passagiers: den Luitenant Adjudant Slengarde, J. A. van Meurs, J. Bodenbroek, Thomas Green, C. Riecker, Mrs. N. Jones en Bediende, S. Warren en A. Welch en Bediende.

ADVERTENTIEN.

(28190) Op den 20sten November overleed op het *Fortres Nieuw Amsterdam*, na eene korte en hevige ongesteldheid, in den ouderdom van 41 Jaren, Vrouwe JEANNETTE SCHOTBORGH, Echtgenoot van den WelEdelen Gestrengen Heer P. C. SIMON, *Majoor Kommandant der Artillerij en Genie.*

(35235) CHRISTINA van JENTZ, als Executrice van den Boedel FRANÇOIS MEIJER, zal heden over *zes* weken (dag en datum nader te bepalen) ten huize van en door den Vendumeester S. F. FLU, publiek doen verkoopen:

Den Houtgrond *HET GULDEN VLIES* en de daaraan geannexeerden Grond *L'HERMITAGE*, beide gelegen aan de *Pararaks Kreek.*

Voorts nog 6 koppen *SLAVEN*; alle aankomende genoemden Boedel.

Zijnde inmiddels deze *GRONDEN* en *SLAVEN*, op zeer *favorabele conditien*, UIT DE HAND TE KOOP.

Paramaribo den 23 November 1835.

(42140) Op buitengewoon favorable Conditien, wordt UIT DE HAND TE *KOOP* aangeboden: Een *HUIS* en *ERF*, aan de *Weidestraat*; — nader informatien bij

J. C. DOERRLEBEN qq.

(43028) De ondergeteekende als *generale Gemagtigde* van den uitlandigen Heer J. L. FUCHS, eigenaar der tot nu toe onder de Firma van FUCHS & C°. geanteerd hebbende Drukkerij, brengt ter kennis van het geëerde Publiek, dat deze Drukkerij, ten beginne van *primo* Januarij 1836, onder de Firma van J. L. FUCHS gecontinueerd zal worden.

Paramaribo, den 23 November 1835.

J. W. FUCHS qq.

(41168) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal op Vrijdag den 27sten dezer verkopen: Provisien, Stukgoederen en Wane planken 1 en 1½ duims. Alsmede Zilver en Goudgoed, voor rekening dien het mogte aangaan.

(42132) Kapt. K. M. HILLERS, voerende het Schip *Catharina*, is van voornemens tegen den 15den December e. k., de reis naar *Amsterdam* aan te nemen.

Paramaribo, 23 November 1835.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het Schip *Astrea*, Kapt. J. A. de Lange — Adres bij *J. E. Gellée.* — Sluit 25 November.

Het Schip *Romcke*, Kapt. J. J. Oltmans. — Adres bij *C. Roelfs.* — Sluit 30 November.

Het Schip *Leonidas*, Kapt. B. H. Corbierre. — Adres bij *L. D. J. van Bommel.* — Sluit 2 December.

Het Schip *Catharina*, Kapt. K. M. Hillers. — Adres bij *Degenhard en Kramer.* — Sluit 15 December.

Het Schip *Elisabeth*, Kapt. J. H. Brandt — Adres bij *Gebrs. Reijne.*

Het Schip *Jeannette*, Kapt. T. Bodeman. — Adres bij *M. H. Curiel.*

Naar Rotterdam.

Het Schip *de jonge Arie*, Kapt. L. Hus. — Adres bij *W. H. Samson.*

Ter Drukkerij van FUCHS & C°.